

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 5

Sub. Code :

1	0	6	6	9
---	---	---	---	---

Exam. Code :

5	0	0	2
---	---	---	---

NEP U.G. Common-Value Added Course 2nd Semester
(2056)

EDUCATION (In all Mediums)

Paper : Moral Education

Time Allowed : 2 Hours]

[Maximum Marks : 30

Note :- Attempt **one** question each from Units-I and II.
Unit-III is compulsory with **five** short answer-type questions.

UNIT-I

1. Elaborate how ancient Vedic values can be integrated into modern moral education to promote holistic development. 10
2. Specify role of self-discipline in achieving personal goals and fostering overall well-being, and suggest techniques that can enhance it. 10

UNIT-II

3. Enlist underlying causes of drug abuse, and highlight comprehensive strategies for prevention, intervention, and rehabilitation. 10
4. Enumerate essential elements for fostering international peace and brotherhood in a diverse and interconnected world. 10

10669 / PG – 4349 (T)

1

[Turn over

UNIT-III

5. Write short notes on the following:

- (i) Key pillars of strong character.
- (ii) Distinction between aspiration and ambition.
- (iii) Role that self-discipline plays in achieving personal goals and fostering overall well-being.
- (iv) Negative aspects of cellphone menace.
- (v) Role of rights and duties in upholding a strong civic sense within a community. 5×2=10

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- यूनिट-I और II में से एक-एक प्रश्न हल करें। यूनिट-III अनिवार्य है, जिसमें पांच लघु उत्तर प्रकार के प्रश्न हैं।

यूनिट-I

1. समग्र विकास को बढ़ावा देने के लिए आधुनिक नैतिक शिक्षा में कैसे प्राचीन वैदिक मूल्यों को एकीकृत किया जा सकता है, इसका विस्तृत वर्णन कीजिए। 10
2. व्यक्तिगत लक्ष्यों की प्राप्ति और समग्र कल्याण को बढ़ावा देने में आत्म-अनुशासन की भूमिका स्पष्ट कीजिए और इसे बढ़ाने के लिए प्रक्रियाओं का सुझाव दीजिए। 10

यूनिट-II

3. मादक द्रव्यों के सेवन के अंतर्निहित कारणों को सूचीबद्ध कीजिए और रोकथाम, हस्तक्षेप और पुनर्वास के लिए व्यापक रणनीतियों पर प्रकाश डालिए। 10

4. विविधतापूर्ण और परस्पर जुड़े विश्व में अंतर्राष्ट्रीय शांति और भाईचारे को बढ़ावा देने के लिए आवश्यक तत्वों की गणना कीजिए।

10

यूनिट-III

5. निम्नलिखित पर संक्षिप्त टिप्पणी लिखिए:
- मजबूत चरित्र के प्रमुख स्तंभ।
 - आकांक्षा और महत्वाकांक्षा में अंतर।
 - व्यक्तिगत लक्ष्यों को प्राप्त करने और समग्र कल्याण को बढ़ावा देने में आत्म-अनुशासन की भूमिका।
 - मोबाइल फोन के खतरे के नकारात्मक पहलू।
 - समुदाय में प्रबल नागरिक भावना को बनाए रखने में अधिकारों और कर्तव्यों की भूमिका।

5×2=10

(पंजाबी अनुवाद)

ਨੋਟ :- ਯੂਨਿਟ-I ਅਤੇ II ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਯੂਨਿਟ-III ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਛੋਟੇ ਉੱਤਰ-ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-I

- ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਵੈਦਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਨੈਤਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰੋ। 10
- ਨਿੱਜੀ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਕਲਿਆਣ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿਓ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। 10

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅੰਤਰੀਵ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ, ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ। 10
4. ਇੱਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰੋ। 10

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
- (i) ਮਜ਼ਬੂਤ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਥੰਮ੍ਹ।
 - (ii) ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ।
 - (iii) ਨਿੱਜੀ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਕਲਿਆਣ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ।
 - (iv) ਸੈੱਲਫੋਨ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪਹਿਲੂ।
 - (v) ਇੱਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਾਗਰਿਕ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ। 5×2=10